

Predstavniki slovenskega protokola se na predsedovanje EU pripravljajo tudi z obiski Avstrije in Nemčije, ki je predsedovanje predala Portugalski. Kako so potekala srečanja in katere so morebitne posebnosti avstrijskega protokola?

Obiski, kot jih imenujete, so tako imenovana opazovanja, vpeljan mehanizem za vse prihodnje predsedujoče države. Opazovalci se udeležujejo dogodkov, ki jih bo gostila tudi domača država, in se sestajajo z organizatorji, da bi nabrali čim več informacij o samem dogodku ter načinu njegove organizacije. Organizatorji dogodkov predsedovanja pa niso samo protokolarne službe, pač pa gre v večini primerov za posebno telo, sestavljeno iz predstavnikov različnih služb, ki ga predsedujoča država ustanovi samo v ta namen. Zato težko komentiram delo avstrijskih protokolarnih služb, saj z vidika priprav in izvedbe dogodkov predsedovanja niso bile edini nosilec.

Ali bi lahko rekli, da je tudi slovenski protokol nekoliko poseben, ali pa le posnemamo druge države?

Kot vsak protokol je tudi slovenski malce poseben. Posnemanja v protokolu ni, vsaka država si po svoje uredi in priredi pravila in organiziranost. Posebnost naše je, da ima protokol organiziran malce drugače kot večina. Na eni strani je protokol Republike Slovenije kot vladna služba, ki skrbi za deset najvišjih predstavnikov države (predsednike države, državnega zbora, vlade, državnega sveta, ustavnega, vrhovnega in računskega sodišča, varuha človekovih pravic, bivšega predsednika države in ob uradnih obiskih zunanjih ministrov tudi za zunanjega ministra) in pripravlja državne proslave. Na drugi strani pa je diplomatski protokol na zunanjem ministrstvu, ki ima druge naloge, predvsem v povezavi z diplomatskim zborom in delovnimi obiski zunanjih ministrov pri nas. Vsekakor ob protokolarnih dogodkih vedno poskušamo poskrbeti, da si gostje Slovenijo zapomnijo – z drobnimi pozornostmi, kot je album fotografij njihovega celotnega obiska, ki ga najvišji gostje prejmejo tik pred odhodom.

Zanimivo je, da se ob obisku članov kraljevih družin prilagodimo njihovem protokolu in si nadenemo frake, klobuke, rokavice, česar pa ne počnemo,

kadar nas obišejo visoki predstavniki muslimanskih držav. Izvedeli smo celo za primer, ko je muslimanska delegacija ves čas celodnevne srečanja v Sloveniji gledala v strop, ker so našo stran zastopale le ženske.

Zaradi spoštovanja do gostov in izkazovanja gostoljubja se do neke mere vedno prilagodimo željam gosta, čeprav velja pravilo, da se gost načeloma prilagaja pravilom v državi, ki jo obiskuje. Visokega obiska iz držav, kjer je nošnja naglavne rute obvezno pravilo, še nismo imeli, toda o tem bi se oba protokola gotovo vnaprej dogovorila, da ne bi nastala zadrega. Ob našem obisku v državi s takimi pravili smo seveda skušali čim bolj ustreči njihovim predlogom in željam, zato sem tudi sama nekajkrat nosila naglavno ruto.

Protokoli v tujini so menda bolj skromni. Ali smo tudi pri nas glede na tuje izkušnje morda spremenili pogostitve in obdarovanja?

Skromnost ni ravno najprimernejša beseda. Sodobni evropski protokol postaja vse manj strog, najpogosteje gre za dobro organizacijo in čedalje manj za ceremonije, razen pri kraljevih protokolih. Manj razkošnosti se kaže predvsem pri obdarovanju; včasih so se podarjala izredno draga darila, danes pa so jih nekatere države, sicer redke, povsem opustile. Pri obedih se je zmanjšalo število jedi. Osnova protokola po vsem svetu ostaja spoštovanje do države, do ustanov in navsezadnje do človeka.

Za čas predsedovanja Slovenije EU so že izbrana posebna darila, zaradi katerih ste bili deležni precej kritičnih pripomb. Med njimi so zlate sveče sicer priznanega ustvarjalca Rafaela Samca in steklene umetnine Tanje Pak, ki menda nimajo prepoznavne slovenske note in bi jih pravzaprav lahko kupili kjerkoli, ne le pri nas.

Ne strinjam se, da izdelki znanih slovenskih umetnikov oziroma oblikovalcev, izbrani za protokolarna darila v času predsedovanja, nimajo prepoznavne slovenske note. Protokolarna darila so bila izbrana in izdelana po načelu ekskluzivnosti in jih ne boste mogli kupiti drugje. Izbrala jih je strokovna komisija, ki je upoštevala več strokovnih meril.

Ksenija Benedetti,
šefinja protokola RS.
(Foto: Roman Šipič)

